

Kérdések és válaszok

Felkészülés a nemzetiségi önkormányzati választásokra

Közel öt év telt el azóta, hogy legutóbb nemzetiségi önkormányzatokat választottunk: megkopott az emlékezet, no meg felnőtt az a fiatal nemzedék, amely idén ősszel először választhat. Ezért arra kértük dr. Buzál Attila ügyvédet, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata jogászát, elevenítsük fel – kérdések és válaszok formájában – a legfontosabb tudnivalókat. A nemzetiségi választók az elkövetkezendő hónapokban többször és több helyről is kapnak majd tájékoztatást minderről. De kérdéseiket a BARÁTSÁGnak is feltehetik és mi megkeressük a válaszokat.

Ki választhat nemzetiségi önkormányzatot? Azaz mi az aktív választójog?

A választáson az a magyar állampolgár szavazhat, aki szerepel a nemzetiségi névjegyzékben. A nemzetiségi névjegyzékbe kérelmére fel kell venni azt, aki

- a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán szavazati joggal rendelkezik,
- az adott nemzetiséghez tartozik, és
- a nemzetiséghez tartozását megvallja.

Fontos megjegyezni ezt is: egy személy egyidejűleg csak egy nemzetiség névjegyzékében szerepelhet. [Nejtv. 53. § (2) bekezdés]

Hogyan kell regisztrálni?

Magyarországi lakcímmel rendelkező magyar állampolgár és honos nemzetiséghez (bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén, ukrán) tartozó kérheti, hogy a központi névjegyzékben kerüljön feltüntetésre a nemzetiséghez tartozása, így vehet részt az adott nemzetiség önkormányzati választásán.

Mi van azokkal, akik már regisztráltak? EU-s állampolgárok szavazhatnak?

A magát nemzetségeinek valló polgárok regisztrációja folyamatos, tehát a választást megelőző 16. napig lehet regisztrálni.

EU-s polgár nem vehet részt a választáson (kivéve, ha az illetőnek van magyar állampolgársága is, tehát kettős vagy többes állampolgársággal, köztük a magyarral rendelkezik). A nemzetiségi önkormányzati választáson ugyanis csakis magyar állampolgárok szavazhatnak.

Ki választható meg nemzetiségi képviselőnek? EU-s állampolgárok megválaszthatók?

A választáson a nemzetiségi névjegyzékbe vett magyar állampolgár választható, ha

- a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választható,

b) a nemzetiségi önkormányzati képviselők megelőző két általános választásán, valamint az azokat követő időközi választásokon nem volt más nemzetiség nemzetiségi jelöltje, továbbá

c) nyilatkozatot tesz arról, hogy

- az adott nemzetiség képviselőjét vállalja,
- az adott nemzetiségi közösség nyelvét beszéli, kultúráját és hagyományait ismeri.

[Nejtv. 54. §]

EU-s polgár tehát (kivéve, ha van magyar állampolgársága is, tehát kettős vagy többes – köztük magyar – állampolgársággal rendelkezik) nem választható meg.

Kiket választunk: helyi képviselőket, megyei/fővárosi és országos önkormányzatokat?

A választáson nemzetiségi szervezet állíthat jelöltet. [Nejt. 58. § (1) bekezdés]

Nemzetiségi szervezet: a párt és a szakszervezet kivételével a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában a választás kitűzésekor szereplő olyan egyesület, amelynek alapszabályában rögzített célja – a nemzetiségi önkormányzati választás évét megelőzően legalább 3 éve – a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény szerinti, konkrétan megjelölt nemzetiség képviselője. [Nejtv. 2. § 14. pont]

A jelöltet állító szervezetet a választási bizottsághoz be kell jelenteni.

Jelölés településeken: A települési nemzetiségi önkormányzati képviselő jelöléséhez a nemzetiségi névjegyzékben a választás kitűzésének napján szereplő választópolgárok öt százalékának, de legalább öt választópolgárnak az ajánlása szükséges. [Nejtv. 59. § (1) bekezdés]

Jelölés a megyékben és a fővárosban: A területi nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán az a nemzetiségi szervezet állíthat listát, amely a fővárosban, a megyében kitűzött települési nemzetiségi önkormányzati választások legalább tíz százalékában önállóan jelöltet állított, és amely a választópolgárok legalább két százalékának ajánlását összegyűjtötte. [Nejtv. 60. § (1) bekezdés]

Jelölés országosan: Az országos nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán az a nemzetiségi szervezet állíthat listát, amely a települési nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán legalább a választások tíz százalékában önállóan jelöltet állított, és amely a választópolgárok legalább két százalékának ajánlását összegyűjtötte. (Kitűzött települési nemzetiségi önkormányzati választás hiányában bármely nemzetiségi szervezet állíthat listát.) [Nejtv. 60. § (2) bekezdés]

Jelöltet és megyei/fővárosi, illetve országos listát ajánlani ajánlóíven lehet. Az ajánlóívet a jelölő szervezet a jelölt nyilvántartásba vételére illetékes választási bizottság mellett működő választási irodától igényelheti a választás kitűzését követően.

A választási iroda az igénylést követően haladéktalanul, de legkorábban a szavazást megelőző 48. napon átadja az igénylő részére az általa igényelt mennyiségű ajánlóívet. A választási iroda valamennyi ajánlóívet sorszámmal, valamint hitelesítő bélyegzőlenyomattal látja el.

Az ajánlóívek átadásával egyidejűleg a választási iroda ingyenesen átadja a jelölő szervezet számára a névjegyzékben a nemzetiség választópolgáráként szereplő választópolgárok nevét és lakcímét.

Ezt követően a jelölő szervezet kérésére a szavazást megelőző 35. és 13. napon a választási iroda ingyenesen átadja a jelölő szervezet számára, az adatai kiadását megtiltó választópolgárok adatainak kivételével, a névjegyzékben szereplő választópolgárok nevét és lakcímét. [Ve. 317. §]

Ajánlás: Az a választópolgár ajánlhat jelöltet, aki a választáson a választókerületben választójoggal rendelkezik. Az tud tehát településen, megyében/fővárosban, országosan képviselőjelöltet, illetve listát ajánlani, akit felvettek a nemzetiségi névjegyzékbe.

Az ajánlóívre rá kell vezetni az ajánlást adó választópolgár nevét, személyi azonosítóját, magyarországi lakcímét, valamint anyja leánykori nevét. Az ajánlóívet az ajánló választópolgárnak saját kezűleg kell aláírnia.

Egy választópolgár egy jelöltet csak egy ajánlással támogathat, a további ajánlásai érvénytelenek.

Az ajánlás nem vonható vissza.

Az ajánlóíven az ajánlást gyűjtő személy is feltüntetni nevét és aláírását. [Ve. 122. §]

Ajánlást a polgárok zaklatása nélkül a jelölő szervezet képviselője vagy a jelöltként indulni szándékozó választópolgár gyűjthet.

Hol választunk, hogyan szavazunk?

A települési, területi és országos önkormányzati választás egy napon, a választás napján (vasárnap) 06.00–19.00- óra között történik.

A választópolgár aznap legfeljebb három nemzetiségi szavazólapot kap a kezébe:

- 1.) települési nemzetiségi önkormányzati szavazólapot,
- 2.) megyei/fővárosi nemzetiségi önkormányzati szavazólapot,
- 3.) országos nemzetiségi önkormányzati szavazólapot.

A választópolgár a települési önkormányzati választások lebonyolítására szolgáló szavazóhelyiségben szavaz a nemzetiségi önkormányzatok képviselő jelöltjeire, illetve listáira. [Ve. 313. §] A választás tehát egy helyen történik.

Hány tagú lesz a helyi, a megyei/fővárosi és az országos önkormányzat?

A települési nemzetiségi önkormányzat képviselőtestületének létszáma:

3 fő, ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján a településen kevesebb, mint 100 fő. [Nejtv. 51. § (1) bekezdés a) pont]

5 fő, ha a névjegyzékben legalább 100 fő szerepel. [Nejtv. 51. § (1) bekezdés b) pont]

Megyei/fővárosi nemzetiségi önkormányzat képviselőtestületének létszáma:

7 fő [Nejtv. 51. § (2) bekezdése]

Országos nemzetiségi önkormányzat képviselőtestületének létszáma:

a) 15 fő, ha a nemzetiségi névjegyzékben szereplő választópolgárok száma a választás kitűzésének napján nem több mint ötezer,

b) 23 fő, ha több mint ötezer,

c) 31 fő, ha több mint tízezer,

d) 39 fő, ha több mint huszonötezer,

e) 47 fő, ha több mint ötvenezer.

[Nejtv. 52. § (1) bekezdés]

Rövidítések:

Nejtv.: Nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény

Ve.: A Választási eljárásról szóló 2013. XXXVI. törvény